

BURHANETTİN DURAN

İlişkilerde dibi görmeden reset ihtiyacı

Giderek netleşiyor. Önümüzdeki yıllarda dış politikamızın başat gündemi [ABD](#) ile ilişkiler olacak. Bu gündem sadece son dönemde ikili ilişkilerde artan gerilimlerle sınırlı değil. Temelde, Washington ve Ankara'nın değişen stratejik hesaplarıyla irtibatlı. İki başkent [Türkiye](#)'nin etrafındaki bölgeyle ilgili politikaları giderek farklılaşıyor. Her bir spesifik konu yeni bir gerilim alanı haline geliyor. Washington'ın, [Rusya](#) ve İran'ı sınırlandırmak ya da İsrail'in bölgesel nüfuzunu pekiştirmek için attığı yeni adımlar ikili ilişkileri esir alacak bir yöne gidiyor. İkili ilişkilerdeki mevcut olan gerilimler (**YPG, Halkbank ve FETÖ gibi**) çözülmemişken yeni sorunlar ekleniyor: **Kudüs, Golan Tepeleri, Doğu Akdeniz vs.**

Elbette bu gündemin en sıcak konusu **S-400 meselesi**. Ve burada kritik bir aşamaya gelindi. Kongre'nin Türkiye'ye yaklaşımı ortada. Geçen hafta senatörlerin verdiği üç tasarı, Türkiye karşıtı havanın ne kadar hakim olduğunu gösteriyor. Yaptırımlardan Ermeni soykırımı iddiasının tanınmasına kadar giden bir dizi olumsuzluk konuşuluyor. Kongre, Türk ekonomisini ve savunma sanayisini hedef alacak bir tutuma hazır görünüyor. Başkan Trump'ın bu gidişatı engelleme niyeti ya da gücü var mı, oldukça şüpheli.

S-400 meselesi aslında aysbergin görünen yüzü. ABD, Türkiye'nin Rusya ile yaklaşmasından tümüyle rahatsız. Şimdilik Türkiye'nin Rusya ile enerji alanındaki işbirliği gündem yapılmıyor. Ancak Almanya'nın Rusya ile nükleer enerji ve doğalgaz alanlarındaki işbirliğinden dolayı ABD yaptırım tehdidi ile karşı karşıya olduğu unutulmamalı. Bilindiği üzere, CAATSA savunma sanayisi ile sınırlı değil. İkinci Dünya Savaşı bitiminde Sovyet tehdidi nedeniyle yakınlaşan iki müttefik bugünlerde Rusya ile ilişkiler sebebiyle sorun yaşamalarını önemsemeliyiz. Ne ABD, bir [NATO](#) müttefikini ötekileştirecek bir sürece girmeli. Bu, Rusya'nın NATO'yu zayıflatma emeline hizmet eder. Ne de Türkiye **"ya ABD ya Rusya"** ikilemine sıkıştırılmalı. Bu, Türk-Amerikan ilişkilerini toparlanamayacak bir düzleme taşır. Kısa vadede yapılması gereken S-400 geriliminin yönetilmesi ve ortak bir çözümün bulunması.

Türkiye tamamlanmış bir sözleşmeden geri dönemeyeceğine göre ABD'nin teknik güvenlik kaygılarını giderecek bir yol bulunmalı. **Bu gerilimi yönetilse bile orta ve uzun vadede Washington ve Ankara arasında bir resete ihtiyaç var.** Yeni bir yaklaşım oluşturulmalı.

Aslında ikili ilişkilerdeki temel sorun, Washington'ın Ankara'ya asimetrik tutumunu bir türlü değiştirmemesi. Meselelerin ortak bir müttefiklik anlayışı ile müzakere edilmemesi. Tek taraflı dayatmalar sebebiyle uzlaşma üretilmemesi. Bu yüzden uzlaşma sağlanan bir, iki konuda bile (**Münbiç yol haritası gibi**) mesafe alınamıyor. Paranteze alınan gerilimli konular çözülemediği gibi işbirliği alanları (**F-35'ler**

gibi) da tehlikeye giriyor. Her iki başkent ilişkilerin "**müttefiklik**" kelimesinden ne kadar uzaklaştığının farkında olduğunu göre tartışmanın düzlemi değiştirilmeli. İlişki çok boyutlu bir yeni zemine taşınmalı. Biriken olumsuzluklar yeni ortak stratejik değerlendirmeleri boğmamalı. Bunun için de önce, ABD'nin Türkiye'nin güvenlik çıkarlarını ne kadar ihmal ettiğini kabul etmesi elzem. Washington ile Ankara arasındaki ilişkilerin toparlanmadan önce dibi görmesi gerekmiyor.

Yasal Uyarı: Yayınlanan köşe yazısı/haberin tüm hakları Turkuvaz Medya Grubu'na aittir. Kaynak gösterilse veya habere aktif link verilse dahi köşe yazısı/haberin tamamı ya da bir bölümü kesinlikle kullanılamaz.

Ayrıntılar için lütfen tıklayın.

YAZARIN ÖNCEKİ YAZILARI

Tüm Yazıları >

- > **Tansiyonu kim tırmandırıyor? (13.4.2019)**
- > **İsrail Seçimlerin Bölgemize Etkisi (12.4.2019)**
- > **İtiraz süreci seçmen iradesi (6.4.2019)**

SABAH

SABAH